



Ierosināta lieta par izmaiņām likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu”

Satversmes tiesas 2. kolēģija ir ierosinājusi lietu „Par likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 5. panta ceturtās daļas un 21. panta 2.1 daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam”.

Satversmes 1. pants noteic, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika, bet Satversmes 109. pants nodrošina ikviena tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.

Apstrīdētās normas noteic:

– Persona ir sociāli apdrošināta darba negadījumu apdrošināšanai, apdrošināšanai pret bezdarbu, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai un tai (par to) ir jāveic obligātās iemaksas, sākot ar dienu, kad šī persona ir ieguvusi šā panta pirmajā daļā minēto statusu, izņemot pašnodarbinātā statusu. Persona ir sociāli apdrošināta pensiju apdrošināšanai, ja faktiski ir veiktas obligātās iemaksas.

– Ja darba devējs nav veicis šajā likumā noteiktās sociālās apdrošināšanas iemaksas, persona, par kuru darba devējam tās bija jāveic un kura ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, var veikt sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai. Ministru kabinets reglamentē noteikumus, termiņus un kārtību, kādā persona veic sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai.

Pieteikuma iesniedzējs – 10. Saeimas divdesmit deputāti – norāda, ka apstrīdētās normas liedzot personām tiesības uz sociālo drošību, ieskaitot sociālo apdrošināšanu. Tiesiskajās attiecībās, kuras pastāv starp valsti un darba devēju, valstij esot pienākums garantēt, lai nodokļu maksātāji ievēro likumus. Apstrīdētās normas pieļaujot iespēju, ka darba devējs var nelikumīgi neveikt sociālās iemaksas, kas apdraudot darbinieku tiesības, proti, darbinieku tiesības nedrīkstot saistīt ar to, vai cita persona – darba devējs – ir vai nav pienācīgi pildījusi likumā noteiktos pienākumus.

Saeima ir uzaicināta līdz 2011. gada 14. aprīlim iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Lietas sagatavošanas termiņš ir 2011. gada 10. jūlijs.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216